Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
L-sarja

2024/2842

14.11.2024

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI (EU) 2024/2842,

annettu 23 päivänä lokakuuta 2024,

direktiivin (EU) 2024/2841 laajentamisesta koskemaan jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevia kolmansien maiden kansalaisia

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 79 artiklan 2 kohdan b alakohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ([1]),

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä ([2]),

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Jotta vahvistetaan vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia käyttää oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ja parannetaan vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia matkustaa toiseen jäsenvaltioon tai vierailla lyhytaikaisesti toisessa jäsenvaltiossa, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2024/2841 ([3]) vahvistetaan yhteisiä sääntöjä ja edellytyksiä koskevat puitteet, mukaan lukien yhteinen standardoitu ja esteetön malli, eurooppalaiselle vammaiskortille, joka on todisteena tunnustetusta vammaisasemasta tai vammaisuuteen perustuvasta oikeudesta erityispalveluihin, joiden perusteella syntyy yhtäläisin ehdoin ja edellytyksin oikeus erityisehtoihin tai erityiskohteluun, joita viranomaiset tai yksityiset toimijat tarjoavat erilaisissa palveluissa, toiminnoissa tai järjestelyissä, myös silloin kun ne ovat maksuttomia, sekä eurooppalaiselle vammaisten henkilöiden pysäköintiluvalle, joka on todisteena siitä, että sen haltijalla on tunnustettu oikeus vammaisille henkilöille varattuihin pysäköintiehtoihin ja -järjestelyihin muussa kuin heidän asuinjäsenvaltiossaan.

(2) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 79 artiklassa määrätään, että unionin toiminnalla pyritään muun muassa varmistamaan jäsenvaltioissa laillisesti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten oikeudenmukainen kohtelu. Tämän perusteella olisi vahvistettava säännöt, joissa täsmennetään oikeudet, joiden osalta tarjotaan yhdenvertainen kohtelu direktiivin (EU) 2024/2841 edunsaajien ja tällaisten kolmansien maiden kansalaisten välillä.

(3) SEUT 67 artiklan 2 kohdan mukaisesti kansalaisuudettomia henkilöitä on kohdeltava tätä direktiiviä sovellettaessa kolmansien maiden kansalaisina.

(4) Jotta vahvistetaan yhdenvertaisen kohtelun, osallisuuden ja syrjimättömyyden noudattamista, myös suhteessa kansainvälisen oikeuden mukaisiin asiaankuuluviin velvoitteisiin, sellaisten jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevien vammaisten kolmansien maiden kansalaisten osalta, jotka eivät kuulu direktiivin (EU) 2024/2841 soveltamisalaan, ja heidän vammaisasemansa tai vammaisuuteen perustuvan oikeutensa erityispalveluihin tunnustamiseksi koko unionissa, millä myös varmistetaan tällaisten henkilöiden tosiasiallinen ja täysimääräinen osallistuminen ja osallisuus yhteiskuntaan yhdenvertaisesti unionin kansalaisten kanssa, on tarpeen soveltaa direktiivissä (EU) 2024/2841 säädettyjä sääntöjä, oikeuksia ja velvollisuuksia jäsenvaltiossa laillisesti oleskeleviin vammaisiin kolmansien maiden kansalaisiin, joiden vammaisaseman tai vammaisuuteen perustuvan oikeuden erityispalveluihin kyseinen jäsenvaltio on tunnustanut, sekä tapauksen mukaan heitä saattaviin tai avustaviin henkilöihin, henkilökohtaiset avustajat mukaan lukien, tai avustajaeläimiin. Esimerkiksi kolmansien maiden kansalaisten, jotka saavat neuvoston direktiivin 2001/55/EY ([4]) mukaista tilapäistä suojelua tai Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1347 ([5])

([1]) EUVL C, C/2024/1981, 18.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1981/oj.

([2]) Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 24. huhtikuuta 2024 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty14. lokakuuta 2024.

([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/2841, annettu 23 päivänä lokakuuta 2024, eurooppalaisen vammaiskortin ja eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan vahvistamisesta (EUVL L, 2024/2841, 14.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2841/oj).

([4]) Neuvoston direktiivi 2001/55/EY, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2001, vähimmäisvaatimuksista tilapäisen suojelun antamiseksi siirtymään joutuneiden henkilöiden joukoittaisen maahantulon tilanteissa, ja toimenpiteistä näiden henkilöiden vastaanottamisen ja vastaanottamisesta jäsenvaltioille aiheutuvien rasitusten tasapuolisen jakautumisen edistämiseksi (EYVL L 212, 7.8.2001, s. 12).

([5]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1347, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiselle kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle ja myönnetyn suojelun sisällölle sekä neuvoston direktiivin 2003/109/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/95/EU kumoamisesta (EUVL L, 2024/1347, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj).

mukaista kansainvälistä suojelua, olisi kuuluttava tämän direktiivin soveltamisalaan edellyttäen, että he oleskelevat laillisesti jäsenvaltiossa ja kyseinen jäsenvaltio on tunnustanut heidän vammaisasemansa tai heidän vammaisuuteen perustuvan oikeutensa erityispalveluihin.

(5) Kaikkia direktiivin (EU) 2024/2841 säännöksiä olisi tämän direktiivin nojalla sovellettava soveltuvin osin tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluviin kolmansien maiden kansalaisiin.

(6) Vaikka tämän direktiivin tarkoituksena ei ole vaikuttaa jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten liikkuvuutta unionissa koskeviin sovellettaviin unionin sääntöihin, tällä direktiivillä voitaisiin helpottaa kyseisten henkilöiden oikeutta liikkua tai matkustaa unionin alueella edellyttäen, että heillä on jo tällainen oikeus liikkuvuuteen, varmistamalla, että heidän vammaisasemansa tai vammaisuuteen perustuva oikeutensa erityispalveluihin tunnustetaan vastavuoroisesti kaikissa jäsenvaltioissa. Kun tällaiset kolmansien maiden kansalaiset, joilla on eurooppalainen vammaiskortti tai eurooppalainen vammaisten henkilöiden pysäköintilupa, liikkuvat tai matkustavat laillisesti kaikkialla unionissa, he hyötyvät tämän direktiivin mukaisista vastavuoroista tunnustamista koskevista oikeuksista.

(7) Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että direktiivissä (EU) 2024/2841 vahvistettuja sääntöjä, jotka koskevat eurooppalaista vammaiskorttia, jolla todistetaan tunnustettu vammaisasema, ja eurooppalaista vammaisten henkilöiden pysäköintilupaa, jolla todistetaan vammaisuuteen perustuva oikeus erityispalveluihin ja vammaisten henkilöiden tunnustettu oikeus heille varattuihin pysäköintiehtoihin ja -järjestelyihin, jotka antavat oikeuden hyödyntää yhtäläisin ehdoin ja edellytyksin kaikkia vammaisille henkilöille sekä tarvittaessa heitä saattaville tai avustaville henkilöille, mukaan lukien heidän henkilökohtaiset avustajansa riippumatta näiden kansalaisuudesta, taikka avustajaeläimille, tarjottavia erityisehtoja tai erityiskohtelua palveluissa, toiminnoissa tai järjestelyissä, myös silloin kun ne ovat maksuttomia, sekä pysäköintiehtoja ja -järjestelyjä, sovelletaan myös jäsenvaltiossa laillisesti oleskeleviin kolmansien maiden kansalaisiin. Se, että tällaisille kolmansien maiden kansalaisille myönnetään erityisehtoja tai erityiskohtelua tai vammaisille henkilöille varattuja pysäköintiehtoja ja -järjestelyjä samalla tavoin kuin niitä, joista säädetään direktiivin (EU) 2024/2841 edunsaajille, ei vaikuta sääntöihin, jotka koskevat kolmansien maiden kansalaisten pääsyä jäsenvaltioiden alueelle.

(8) Jäsenvaltioita kannustetaan antamaan tietoja direktiivin (EU) 2024/2841 mukaisesti tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluville vammaisille kolmansien maiden kansalaisille kielellä, jota he ymmärtävät tai jota heidän voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän.

(9) Vammaiset kolmansien maiden kansalaiset ovat suuremmassa vaarassa joutua moniperusteisen syrjinnän kohteeksi. Lisäksi vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevassa Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksessa todetaan, että vammaisiin naisiin ja tyttöihin kohdistetaan moninaisia syrjinnän muotoja, ja määrätään, että sopimuspuolet toteuttavat toimia varmistaakseen, että vammaiset naiset ja tytöt voivat nauttia täysimääräisesti ja yhdenvertaisesti kaikista ihmisoikeuksista ja perusvapauksista. Lisäksi siinä tunnustetaan vaikeat olosuhteet, joita kohtaavat ne vammaiset henkilöt, joihin kohdistuu moninkertaista tai törkeää syrjintää rodun, ihonvärin, sukupuolen, kielen, uskonnon, poliittisen tai muun mielipiteen, kansallisuuden, alkuperäkansaan kuulumisen, etnisen tai sosiaalisen alkuperän, varallisuuden, syntyperän, iän tai muun aseman perusteella.

(10) Direktiivin (EU) 2024/2841 20 artiklan mukaisten komission velvoitteiden olisi katettava myös tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat kolmansien maiden kansalaiset. Kyseisessä artiklassa tarkoitettuun komission kertomukseen olisi sisällyttävä myös analyysi intersektionaalisesta syrjinnästä johtuvista erityisistä epäedullisista tilanteista painottaen erityisesti vammaisten naisten ja tyttöjen tilannetta. Intersektionaalinen syrjintä ymmärretään syrjintänä, joka perustuu vammaisuuden ja minkä tahansa muun neuvoston direktiivien 79/7/ETY ([6]), 2000/43/EY ([7]), 2000/78/EY ([8]) ja 2004/113/EY ([9]) nojalla suojellun perusteen yhdistelmään.

([6]) Neuvoston direktiivi 79/7/ETY, annettu 19 päivänä joulukuuta 1978, miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen asteittaisesta toteuttamisesta sosiaaliturvaa koskevissa kysymyksissä (EYVL L 6, 10.1.1979, s. 24).

([7]) Neuvoston direktiivi 2000/43/EY, annettu 29 päivänä kesäkuuta 2000, rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta (EYVL L 180, 19.7.2000, s. 22).

([8]) Neuvoston direktiivi 2000/78/EY, annettu 27 päivänä marraskuuta 2000, yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista (EYVL L 303, 2.12.2000, s. 16).

([9]) Neuvoston direktiivi 2004/113/EY, annettu 13 päivänä joulukuuta 2004, miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla (EUVL L 373, 21.12.2004, s. 37).

(11) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Irlanti ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.

(12) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.

(13) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitteita eli laajentaa direktiivissä (EU) 2024/2841 vahvistettujen sääntöjen, oikeuksien ja velvollisuuksien soveltamista koskemaan jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevia vammaisia henkilöitä, jotka ovat kolmansien maiden kansalaisia ja jotka eivät kuulu direktiivin (EU) 2024/2841 soveltamisalaan, sekä heitä saattavia tai avustavia henkilöitä, henkilökohtaiset avustajat mukaan lukien, tai avustajaeläimiä, millä myös helpotetaan heidän mahdollisuuksiaan liikkua muissa jäsenvaltioissa tai matkustaa niihin, vaan ne voidaan toiminnan eli yhteisiä sääntöjä ja edellytyksiä koskevien puitteiden vahvistamisen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Direktiivissä (EU) 2024/2841 vahvistettuja sääntöjä, oikeuksia ja velvollisuuksia sovelletaan kyseisen direktiivin soveltamisalaan kuulumattomiin jäsenvaltiossa laillisesti oleskeleviin kolmansien maiden kansalaisiin, joiden vammaisaseman tai vammaisuuteen perustuvan oikeuden erityispalveluihin tai oikeuden käyttää vammaisille henkilöille varattuja pysäköintiehtoja ja -järjestelyitä heidän asuinjäsenvaltionsa on tunnustanut, sekä heitä saattaviin tai avustaviin henkilöihin, mukaan lukien mainitun direktiivin 3 artiklan 4 alakohdassa määritellyt henkilökohtaiset avustajat, tai mainitun direktiivin 3 artiklan 8 alakohdassa määriteltyihin avustajaeläimiin.

2 artikla

Tässä direktiivissä ”kolmannen maan kansalaisella” tarkoitetaan henkilöä, joka ei ole SEUT 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu unionin kansalainen.

3 artikla

Tämä direktiivi ei vaikuta jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten liikkuvuuteen unionin alueella sovellettaviin sääntöihin.

4 artikla

Jäsenvaltiot voivat tarvittaessa toteuttaa toimenpiteitä kolmansien maiden kansalaisten erityisten kielitarpeiden huomioon ottamiseksi, myös kielellisen tuen kautta.

5 artikla

Tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluviin kolmansien maiden kansalaisiin sovelletaan direktiivin (EU) 2024/2841 20 artiklaa.

6 artikla

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 5 päivänä kesäkuuta 2027. Niiden on viipymättä toimitettava kyseiset säännökset kirjallisina komissiolle.

Niiden on sovellettava näitä säännöksiä 5 päivästä kesäkuuta 2028.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

7 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

8 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu jäsenvaltioille perussopimusten mukaisesti.

Tehty Strasbourgissa 23 päivänä lokakuuta 2024.

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puheenjohtaja	*Puheenjohtaja*
R. METSOLA	ZSIGMOND B. P.